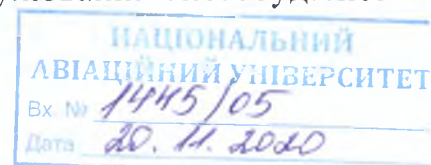

ВІДЗИВ

**офіційного опонента доктора юридичних наук, професора
БАЙМУРАТОВА М.О. на дисертацію КУРЧИНА ОЛЕГА
ГЕННАДІЙОВИЧА на тему: «КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА
ПРАКТИКИ», поданої з спеціальності 12.00.02 – конституційне право;
муніципальне право; 81 – право на здобуття наукового ступеня доктора
юридичних наук**

Тема дисертаційного дослідження, що обрана О.Г. Курчиним, безумовно, є актуальною. Вона, насамперед, детермінована тим, що, по-перше, децентралізація повноважень у сфері містобудування є одним з найважливіших та суспільно актуалізованих напрямів конституційної децентралізації та муніципалізації публічного управління архітектурно-будівельною галуззю. По-друге, це пояснюється з декількох концептуально-онтологічних та праксіологічних позицій, що включають до себе питання розвитку локусу та топосу (саме розвиток території) при здійсненні просторового планування подальшого розвитку відповідних територій, що потребує застосування комплексного підходу до формування ефективної земельпорядної, економічної, екологічної, соціальної, архітектурно-будівельної моделі забудови (урбанізації) населених пунктів. По-третє, це торкається питання гармонізації взаємовідносин територіальної громади та сформованих нею органів публічної влади – органів місцевого самоврядування (ОМСВ) з суб'єктами містобудування в контекстуалізації налагодження принципово нової діалектики взаємовідносин системи публічної влади з такими профільними суб'єктами. По-четверте, безсумнівно, враховуючи стратегічний курс України на вступ до Європейського Союзу, слід враховувати виключну важливість та ключовий характер імплементації універсальних та регіональних (європейських) стандартів визначення місця і ролі ОМСВ у регулюванні містобудівної діяльності.

Отже, виходячи з означених позицій, дослідження проблем теорії і практики конституційно-правового забезпечення ОМСВ містобудівної діяльності являє собою важливе, своєчасне і вкрай актуальне науково-практичне завдання у сучасних умовах поглибленої конституційної децентралізації публічно-владних повноважень.

Важливою ознакою дисертаційного дослідження є його зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, зокрема з тим, що дисертаційне дослідження виконане в рамках відповідно до затвердженої на кафедрі цивільно-правових дисциплін Білоцерківського національного аграрного університету теми «Удосконалення інформаційно-правового забезпечення сфери АПК та захисту прав суб'єктів агробізнесу» (номер державної реєстрації 0119U100902)

Мета роботи полягає в дослідженні комплексних міжгалузевих проблем теорії і практики конституційного та муніципально-правового забезпечення ОМСВ містобудівної діяльності.

Для досягнення вказаної мети автором було у дослідженні було поставлено такі задачі: визначити онтологічні та аксіологічні підходи до визначення містобудівної діяльності як об'єкту правового регулювання в сфері місцевого самоврядування; розглянути роль та значення правового регулювання містобудівної діяльності в місцевому самоврядуванні; окреслити теоретико-методологічні засади визначення містобудівної діяльності як сфери муніципально-правового регулювання; дослідити поняття компетенції ОМСВ в сфері містобудівної діяльності; проаналізувати нормування та нормативізацію повноважень ОМСВ в сфері містобудівної діяльності; охарактеризувати роль міжнародних правових стандартів в містобудівній діяльності ОМСВ; визначити особливості децентралізації повноважень публічної влади та встановити її зв'язок з компетенцією ОМСВ в сфері містобудівної діяльності; розглянути діалектику взаємодії ОМСВ та суб'єктів містобудівної діяльності в умовах децентралізації повноважень публічної влади; встановити онтологічний зв'язок сталого місцевого

розвитку і розвитку місцевого господарства з активізацією містобудівної діяльності в територіальній громаді; дослідити актуальні питання вдосконалення компетенції ОМСВ в сфері містобудівної діяльності в умовах муніципальної реформи.

Відповідно до поставлених задач автором дуже вдало і оптимально визначено об'єктом дослідження – конституційно-правові та муніципально-правові відносини, пов'язані з реалізацією ОМСВ своєї компетенції у сфері містобудування, а предметом дослідження – проблеми теорії і практики конституційно-правового забезпечення ОМСВ містобудівної діяльності.

Привертає на себе увагу методологічна база дослідження. Її репрезентує система загальнонаукових та спеціальних юридичних методів дослідження, призначених для отримання об'єктивних достовірних результатів. Так, діалектичний метод став підґрунтям для розкриття єдності публічної влади та системи публічного управління в державі. Формально-юридичний метод дозволив проаналізувати конституційно-правовий статус ОМСВ в Україні, а також нормативно-правову основу взаємовідносин між різними рівнями публічного управління, включаючи контрольно-наглядові повноваження. Формально-догматичний метод сприяв дослідженню міжнародних стандартів містобудівної діяльності ОМСВ. Застосування порівняльного методу дозволило порівняти особливості здійснення містобудівної компетенції ОМСВ України та зарубіжних держав. Історико-правовий метод застосовувався для з'ясування особливостей реалізації містобудівної діяльності на локальному рівні протягом різних конкретно-історичних періодів. За допомогою методів системно-структурного та структурно-функціонального аналізу було визначено місце і роль ОМСВ у процесах конституційної модернізації в Україні у управлінні сферою містобудування. Використання формально-логічного та логіко-семантичного методів дало змогу удосконалити категорійно-понятійний апарат децентралізаційних процесів у сучасному суспільстві, зокрема обґрунтовано доцільність використання дефініції «просторове планування» у законодавстві

та правозастосуванні. Прогностичний метод було використано для визначення оптимальних шляхів реформування містобудівної компетенції ОМСВ. Комплексне застосування зазначених методів дозволило отримати певні висновки та зробити науково-доктринальні узагальнення щодо визначення особливостей та основних тенденцій конституційно-правового забезпечення ОМСВ містобудівної діяльності в межах населених пунктів.

Дисертаційне дослідження володіє суттєвою науковою новизною одержаних результатів. Це обумовлено тим, що дисертаційна робота дійсно є першим у вітчизняній науці комплексним дослідженням особливостей та подальших тенденцій розвитку конституційно-правового забезпечення ОМСВ містобудівної діяльності.

Отже, насамперед, привертає увагу сформульовані нові наукові положення і висновки, які виносяться на захист вперше, зокрема:

- сформульовано цілісний комплекс ознак техніко-юридичних норм, що відрізняють їх від правових норм;

- запропоновано авторську інтерпретацію місцевого самоврядування як екзистенціального середовища здійснення містобудівної діяльності;

- визначено наявність аксіологічного зв'язку між місцевим самоврядуванням та містобудівною діяльністю, що виникає та є результатом їх взаємодії, і носить як безпосередній, так й опосередкований характер;

- запропоновано авторське дефінітивне визначення компетенції ОМСВ в сфері містобудівної діяльності, під якою розуміється сукупність його конкретних функцій та повноважень, встановлених нормативно на рівні законів та підзаконних актів з метою забезпечення повноцінного життєвого середовища локального соціуму (територіальної громади), що включає прогнозування розвитку населених пунктів і територій, планування, забудову та інше використання територій, проектування, будівництво об'єктів містобудування, спорудження інших об'єктів, реконструкцію історичних населених пунктів при збереженні традиційного характеру середовища,

реставрацію та реабілітацію об'єктів культурної спадщини, створення інженерної та транспортної інфраструктури;

- визначено оптимальну у сучасних умовах конституційної децентралізації форму імплементації європейських правових стандартів містобудівної діяльності ОМСВ, якою є трансформація основних принципів сталого розвитку міст, втілених в універсальних та регіональних (європейських) джерелах рекомендаційного характеру;

- узагальнено основні напрями публічного управління у сфері містобудівної діяльності.

Разом з тим, безумовно володіють великим доктринально-науковим потенціалом положення, що було удосконалено в процесі дослідження, а саме:

- гносеологічні підходи до дослідження сутності та змісту поняття «техніко-юридичні норми»;

- положення про синергетичну взаємодію місцевого самоврядування та містобудівної діяльності;

- положення про комплексний структурно-інституціональний характер нормативізації повноважень ОМСВ у сфері містобудівної діяльності;

- теоретико-методологічні уявлення про імплементацію європейських правових стандартів містобудівної діяльності місцевого самоврядування, яка має діалектично поєднуватися із загальною адаптацією українського земельного, містобудівного, архітектурного законодавства до універсальних та європейських принципів і норм, зокрема – в частині належного унормування державного архітектурно-будівельного контролю, з передаванням переважної частини відповідних повноважень на рівень виконавчих ОМСВ.

Володіють методологічною властивістю і положення дисертаційного дослідження О.Г. Курчина, що отримали в ньому подальший розвиток, а саме:

- загальна характеристика техніко-юридичних норм як регулятора містобудівної діяльності;

- положення про структуру компетенції ОМСВ у сфері містобудівної діяльності, що одночасно поєднує в собі як державні, так і громадські (муніципально-локальні) елементи;

- положення про рамковий характер європейських стандартів містобудівної діяльності;

- уявлення про ключові суспільно-правові причини децентралізації містобудівних повноважень і відповідальності;

- положення про основні напрями реалізації транскордонного співробітництва ОМСВ як представників спільних життєво важливих інтересів членів відповідних територіальних громад, включаючи суб'єктів містобудівної діяльності;

- практичні підходи до вирішення проблем, які безпосередньо впливають на реальні можливості реалізації ОМСВ своєї компетенції у сфері містобудування.

У дисертаційному дослідженні визначено теоретичне та практичне значення результатів, отриманих по його підсумках. Так, сформульовані в дисертації пропозиції і висновки можуть бути використані:

- у науково-дослідній роботі – для подальшого опрацювання конституційно-правової теоретичної та практичної проблематики реалізації містобудівної компетенції ОМСВ в умовах децентралізації публічної влади;

- у правовій практиці – при розробці пропозицій щодо подальшого удосконалення містобудівної компетенції ОМСВ;

- у навчальному процесі й навчально-методичній роботі – при викладанні навчальних курсів із муніципально-правової спеціалізації, підготовці та вдосконалення відповідних розділів підручників і навчальних посібників з конституційного та муніципального права України.

Дисертація О.Г. Курчина має належну апробацію результатів дослідження, бо його основні положення знайшли відображення у

монографії, 22 наукових статтях, що опубліковані у фахових виданнях із юридичних наук, у тому числі 7 з яких надруковані у виданнях, що включені до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» (Польща), та 4 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Структура дисертації є традиційною, вона обумовлена метою і предметом дослідження. Отже, робота складається зі вступу, трьох розділів, які містять десять підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації складає 323 сторінок, з них основного тексту – 301 сторінку. Кількість використаних джерел – 217 найменувань на 22 сторінках.

У Вступі обґрунтовується актуальність теми дисертації, ступінь розробки теми дисертаційного дослідження, визначаються мета й завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, наукова новизна одержаних результатів, їх апробація; міститься інформація щодо публікацій, структури та обсягу дисертації.

Розділ 1 «Теоретико-доктринальні підходи до визначення ролі містобудівної діяльності в місцевому самоврядуванні» складається із трьох підрозділів. Тут автор досліджує теоретичні настанови щодо обґрунтування участі ОМСВ в профільній сфері, розглядаючи онтологічні та аксіологічні підходи до визначення містобудівної діяльності як об'єкта правового регулювання у сфері місцевого самоврядування, визначаючи роль і значення правового регулювання такої діяльності в місцевому самоврядуванні; ідентифікуючи теоретико-методологічні засади визначення містобудівної діяльності як сфери муніципально-правового регулювання.

Вельми продуктивною є позиція автора у ідентифікації ролі і міста профільної діяльності в сфері місцевого самоврядування. Так, стверджується, що з позицій телеології місцеве самоврядування виступає в якості статутарно-функціональної мегамети, а містобудівна діяльність – в якості функціонально-діяльнісної мезомети (завдання), при цьому мініметою виступає створення матеріально-просторового середовища життєдіяльності

конкретної людини в поселеннях та районах її розселення; з позиції комунікативної взаємодії – місцеве самоврядування є тим великим соціальним простором, де здійснюються шляхом масових міжособистісних, групових і колективних комунікацій різні завдання щодо задоволення екзистенційних потреб людини та її соціальних асоціацій – міні-, мезо- та мегагруп (наприклад, родина, трудовий колектив, територіальна громада загалом тощо), з метою вирішення мегазавдання локальної демократії – реалізації питань місцевого значення. При цьому містобудівна діяльність виступає тут не тільки як таке завдання місцевого значення, але й як інструмент і механізм якісного перетворення та облаштування території, з метою її пристосування для середовища проживання жителів.

Розділ 2. «Компетенція органів місцевого самоврядування у сфері містобудівної діяльності» містить в собі три підрозділи, що присвячено діяльнісно-формалізованій характеристиці діяльності ОМСВ в профільній сфері. Зокрема досліджуються поняття компетенції ОМСВ у сфері містобудівної діяльності, питання нормування та нормативізації повноважень ОМСВ в профільній сфері, а також роль міжнародних правових стандартів в містобудівній діяльності ОМСВ.

Тут досить важливим є висновок про те, що компетенція ОМСВ у сфері містобудівної діяльності одночасно поєднує в собі як державні, так і громадські (муніципально-локальні) елементи, з чого випливає загальний висновок, що ОМСВ в межах їх містобудівної компетенції не лише вирішують питання місцевого значення, але й виконують повноваження, надані їм органами державної виконавчої влади. На нашу думку, саме він підтверджує органічне поєднання телеологічних домінант, завдань, функцій, методів, засобів, технологій щодо одночасного вирішення питань локального, регіонального і загальнодержавного розвитку.

Розділ 3. «Актуальні питання вдосконалення компетенції місцевого самоврядування в умовах децентралізації повноважень публічної влади у сфері містобудівної діяльності» складається з чотирьох підрозділів та

фактично складає особливу частину дисертаційного дослідження. Цей розділ присвячено дослідженню складних і суперечливих процесів децентралізація повноважень публічної влади в профільній сфері. Зокрема розглядаються зв'язок децентралізації з компетенцією ОМСВ у сфері містобудівної діяльності, діалектика взаємодії ОМСВ та суб'єктів містобудівної діяльності в умовах такої децентралізації повноважень, визначається онтологічний зв'язок сталого місцевого розвитку і розвитку місцевого господарства з активізацією містобудівної діяльності в територіальній громаді, аналізуються на предмет ефективності та доцільності актуальні питання вдосконалення компетенції ОМСВ у сфері містобудівної діяльності в умовах муніципальної реформи.

Великий науковий інтерес представляють положення відносно того, що сучасна функціонально-компетенційна децентралізація безпосередньо відтворює процес трансформації механізму реалізації владних повноважень у системі здійснення містобудівних повноважень, яка складається з керуючої підсистеми (ОМСВ) та керованої підсистеми (суб'єкти містобудівної діяльності), а також постійної взаємодії цих суб'єктів та об'єктів управління на локальному рівні суспільних відносин. Системний характер носить твердження автора роботи щодо того, що ключовими причинами децентралізації містобудівних повноважень і відповідальності є такі чинники: політичні зміни, що дають місцевим співтовариствам (множині локальних соціумів) право самостійно виражати і відстоювати свої життєво важливі інтереси; технологічні зміни та глобальна інтеграція, які змінили уявлення про межі управління та самоврядування у містобудівній сфері; певні труднощі функціонування занадто централізованої системи управління сферою містобудування; необхідність участі органів місцевого самоврядування у правовому та управлінському регулюванні містобудівної діяльності.

Враховуючи на дійсно недостатній рівень дослідження профільної проблематики, особливий інтерес представляють загальні висновки

дослідження, що переважно мають високий методологічний потенціал, багато з них володіють аксіологічними властивостями та праксеологічною значимістю.

Так, важливим на наш погляд є висновок відносно того, що аксіологічний зв'язок між місцевим самоврядуванням та містобудівною діяльністю, що виникає в результаті їх взаємодії, носить як безпосередній, так і опосередкований характер, а саме: а) місцеве самоврядування та містобудівна діяльність є безальтернативними факторами існування один одного – вони є об'єктивно пов'язаними між собою та взаємно один одного детермінують – тобто, ці фактори носять антропогенний характер і характеризуються формуванням та наявністю складних системних зв'язків і нормативних систем, що переплітаються та взаємно стимулюють одна одну; б) місцеве самоврядування є природним іманентним територіально-просторовим середовищем виникнення містобудівної діяльності, саме місцеве самоврядування створює організаційний, організаційно-правовий і нормативний простір для виникнення, існування та функціонування містобудівної діяльності; в) містобудівна діяльність беззаперечно повинна розглядатися тільки в муніципальному вимірюванні, адже без свого інтерстиціального (внутрішнього) зв'язку з місцевим самоврядуванням, з його інститутами та місцевим населенням, жителями-членами територіальної громади, воно втрачає телеологічний зміст і соціальне призначення.

Привертає до себе увагу системний комплекс висновків, що торкаються питання становлення і розвитку компетенції ОМСВ в профільній сфері. Так, великим науковим потенціалом володіють такі положення:

- у світлі сучасних проблем розвитку компетенції органів місцевого самоврядування у сфері містобудівної діяльності, на науково-практичному та нормативно-правовому рівні вирішення потребують наступні ключові концептуальні й функціональні завдання: а) розкриття місця і ролі органів місцевого самоврядування в системі органів публічної влади, що мають компетенцію у сфері містобудівної діяльності; б) формування

інституціональної та нормативної системи реалізації містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування; в) розроблення концепції розвитку містобудівної діяльності органів місцевого самоврядування; г) узагальнення зарубіжного досвіду реалізації містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування з подальшою імплементацією позитивного зарубіжного досвіду до національної правової системи України;

- компетенція ОМСВ у сфері містобудівної діяльності одночасно поєднує в собі як державні, так і громадські (муніципально-локальні) елементи, з чого випливає загальний висновок, що органи місцевого самоврядування в межах їх містобудівної компетенції не лише вирішують питання місцевого значення, але й виконують повноваження, надані їм органами державної виконавчої влади;

- компетенцію ОМСВ у сфері містобудівної діяльності можна визначити як сукупність його конкретних функцій і повноважень, встановлених нормативно на рівні законів і підзаконних актів з метою забезпечення повноцінного життєвого середовища локального соціуму (територіальної громади), що включає прогнозування розвитку населених пунктів і територій, планування, забудову та інше використання територій, проектування, будівництво об'єктів містобудування, спорудження інших об'єктів, реконструкцію історичних населених пунктів при збереженні традиційного характеру середовища, реставрацію та реабілітацію об'єктів культурної спадщини, створення інженерної та транспортної інфраструктури;

- нормативізація повноважень ОМСВ у сфері містобудівної діяльності має комплексний структурно-інституціональний характер і знаходить об'єктивізацію та юридичну формалізацію у компетенції сільських, селищних і міських рад, виконавчих комітетів сільських, селищних, міських, районних у містах рад, органів державного архітектурно-будівельного контролю, створених міськими, селищними та сільськими радами, служб містобудівного кадастру, сільських, селищних, міських голів, постійних депутатських комісій міських, селищних, сільських рад з питань містобудівної діяльності,

комісії з питань самочинного будівництва та інших утворених відповідно до законодавства ОМСВ;

- компетенція органів самоорганізації населення унормована як рекомендаційна та консультативна, а тому ці органи не можуть бути віднесені до системи органів публічного управління містобудівною діяльністю на рівні локального соціуму (територіальної громади);

- нормативізація містобудівної діяльності в сучасних умовах конституційної модернізації має стійку тенденцію до законодавчої, інституціональної та організаційно-правової децентралізації публічно-владних (розпорядчих) повноважень у сфері містобудівної діяльності, прикладом чого є делегування функції державного архітектурно-будівельного контролю на рівень виконавчих ОМСВ загальної та спеціальної компетенції.

По результатах експертної оцінки дисертаційного дослідження О.Г. Курчина можна стверджувати, що воно фактично володіє системним комплексом висновків, що містять теоретичні узагальнення та дійсно нові підходи до розгляду проблематики діяльності ОМСВ в містобудівній сфері. Причому, враховуючи на відповідні новації, такі висновки є не тільки вірогідними, але і такими, що дійсно складають нове уявлення про дійсно новий феномен «діяльність ОМСВ в містобудівній сфері» чи «забезпечення ОМСВ містобудівної діяльності», що характеризує не тільки телеологічний, а й статутарний, статусний, інноваційний і прогностичний характер діяльності ОМСВ в профільній сфері.

Отже, результатом та ілюстрацією експертного розгляду дисертаційного дослідження О.Г. Курчина може слугувати твердження про те, що автор дослідження виконав дисертаційну роботу, що характеризується якісно новим підходом до визначення, дослідження, узагальнення, доктринального розвитку вельми складної і суперечливої, і в той же час дуже важливої проблеми сучасного муніципального права, що

знаходиться на стику правових та технічних норм, а також таку, що є пов'язаною з фундаментальною феноменологією локального сталого розвитку людських поселень та становленням належного життєвого циклу людських спільнот.

Звідси, автор показав себе не тільки як сформований науковий дослідник, який, по-перше, добре володіє методологією сучасної юридичної науки; по-друге, володіє вміннями розв'язувати складні доктринально-теоретичні питання; по-третє, вміє робити якісні висновки та користуватися ними в процесі аргументації своїх наукових настанов, – а і як вчений, що вміє робити прогностичні висновки в контексті підвищення нормативної спроможності, компетентності і ефективності спеціальних управлінських структур дуже вузької спеціалізації.

Разом з тим, треба зазначити, що в дослідженні є відповідні положення, що потребують свого уточнення або є відповідні зауваження щодо положень дисертації, до яких треба віднести наступні:

1. Високо оцінюючи дисертаційного дослідження О.Г. Курчина, в тому числі і в контексті вдалої побудови його архітекtonіки, все ж слід зазначити, що воно переважно побудовано на дослідженні феноменології компетенції ОМСВ у сфері містобудівної діяльності, тобто, її становлення, розвитку, динаміки тощо, – але при цьому не враховано важливі структурно-функціональні та формально-діяльнісні аспекти такої діяльності органів публічної влади на локальному рівні соціуму, особливо діяльність відповідних профільних структур в контекстуалізації їх правового статусу та діяльнісно-формалізованих процедур.

2. Отже, досліджуючи актуальні питання вдосконалення компетенції місцевого самоврядування в умовах децентралізації повноважень публічної влади у сфері містобудівної діяльності, автор фактично не досліджує правовий статус суб'єктів такої діяльності, що реалізують вказану компетенцію, обмежуючись лише вказівкою на те, що вони є

ОМСВ та займаються такою профільною діяльністю. На нашу думку, окремий підрозділ дослідження повинен був бути присвячений визначенню правового статусу і основних напрямків діяльності управлінь (департаментів), відділів, секторів містобудівної діяльності ОМСВ різного рівнів.

3. В дослідженні відсутній аналіз розуміння і визначення організаційно-правових форм діяльності профільних органів місцевого самоврядування у сфері містобудівної діяльності, хоча такі форми, їх становлення, розвиток, вдосконалення, оновлення, зміна тощо – є не тільки яскравими формами демонстрації зростання кола повноважень ОМСВ щодо вираження, репрезентації, охорони, захисту прав територіальних громад в профільній сфері, а і стимулом для становлення і розвитку нових організаційних і організаційно-правових форм діяльності в умовах децентралізації повноважень публічної влади, а також і ілюстрацією реалізації «внутрішньої кухні» (постановка телеологічних домінант - побудова древа цілей – пошук і визначення організаційних та організаційно-правових форм – їх наступна легалізація і легітимація – реалізація зазначених форм тощо) діяльності ОМСВ в профільній сфері.

4. В дослідженні простежується недостатньо виражений зв'язок між діяльністю ОМСВ у сфері містобудівної діяльності з просторовим розвитком територіальної громади. На нашу думку, це завдання, що має найважливіший характер в контексті існування та позитивного функціонування територіальної громади, було б вирішено, якщо б автор пішов по шляху побудови відповідного процесуального ланцюжку, в якому шляхом демонстрації мотрійки «права людини на існування на відповідній території – муніципальні права людини – повноваження ОМСВ у відповідній сфері – повноваження держави у відповідній сфері», було б продемонстровано особлива значимість містобудівної діяльності в існуванні локальної людської спільноти. До речі, таке ж зауваження можна

віднести і до дослідження компетенції ОМСВ у сфері містобудівної діяльності – застосування методу процесуалізації до становлення, розвитку, вдосконалення, розширення, модифікації феноменології компетенції ОМСВ у профільній сфері дало б більш ілюстративний ефект розумінню ролі і значення цього феномену в розвитку і територіальних громад і всього інституту місцевого самоврядування.

5. Досліджуючи роль міжнародних правових стандартів у містобудівній діяльності органів місцевого самоврядування, автор обмежується вказівкою тільки на європейські стандарти в профільній сфері, не вказуючи на універсальний їх рівень – хоча в подальшому такі міжнародні документи та міжнародні угоди універсального рівня ним досліджуються і розглядається. Крім того, на наш погляд, автором незаслужено мало приділяється увага діяльності Програми Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів (ООН-Хабітат). Хоча автор і згадує в тексті дослідження Нову програму розвитку міст, ухвалену Конференцією ООН з житла і сталого міського розвитку (Хабітат-III) на рекомендаційному рівні, що встановлює положення, відповідно до яких містобудівна діяльність ОМСВ має бути спрямована на відповідні орієнтири, він не розглядає такі напрями системно, а просто перераховує їх. Бо в іншому випадку, системно дослідивши діяльність Хабітат у світі, він міг би зробити висновки про її ініціюючу, організуючу, нормативно-проектну роль щодо регламентації та регулювання процесів становлення і розвитку населених пунктів на універсальному рівні міжнародного співтовариства в контекстуалізації їх стійкого та сталого розвитку, тобто, про діяльність, що детермінує діяльність основних органів ООН (ГА, СБ, ЕКОСОС тощо) у сфері містобудівної діяльності ОМСВ через ініціативу в розробці відповідних міжнародних стандартів, що потім знаходять своє закріплення в багатосторонніх міжнародних договорах універсального характеру.

6. Аналізуючи проблемні питання імплементації міжнародних стандартів містобудівної діяльності автор говорить про те, що вони носять рамковий характер, але не дає пояснення цієї характерологічної особливості наведених стандартів.

7. В роботі мають місце численні помилки, особливо дратує те, що вони робляться у вихідних даних представників доктрини, наприклад, міжнародно-правової – на с. 118 дисертації наводиться прізвище П. Райдонов, хоча це болгарський дослідник-міжнародник П. Радойнов і т.д.

Разом з тим, треба зазначити, що наведені зауваження не впливають негативно на загальне позитивне враження про досить високий якісний рівень дисертаційного дослідження, вони скеровані для розгортання наукової дискусії під час захисту та уточнення відповідних положень дослідження, досягнення їх більшої чіткості та однозначності.

Рецензована дисертація містить раніше фактично не досліджену наукову проблематику. Автором зроблено висновки, що вирішують важливу і складну науково-прикладну проблему теорії науки муніципального права, причому позитивом є, що ця проблематика, з одного боку, носить важливий екзистенційний характер для існування інституту місцевого самоврядування, а з іншого – фактично відноситься до особливої частини науки і дисципліни муніципального права.

Дисертаційне дослідження володіє високим рівнем доктринальної цінності та великим праксеологічним потенціалом, що дає можливість його використання у діяльності законодавця, органів місцевого самоврядування та всіх суб'єктів публічно-правових відносин, що приймають участь в містобудівній діяльності.

Констатуємо, що дисертаційна робота на тему: «КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ», відповідає спеціальності 12.00.02 –

конституційне право; муніципальне право; 81 – право; вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів» та вимогам МОН України, – а її автор КУРЧИН ОЛЕГ ГЕННАДІЙОВИЧ заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора юридичних наук із зазначеної спеціальності.

Офіційний опонент

доктор юридичних наук, професор,

головний науковий консультант

Інституту законодавства Верховної Ради України,

Заслужений діяч науки і техніки України

М.О. Баймуратов.

